

Slopas paragraf 10 blir hyggesfritt lönsamt

Publicerad 28 augusti 2012 kl 00.26

Menar Skogsstyrelsen att “användningen av hyggesfria metoder bör öka”, måste detta göras rationellt för skogsägarna. I publikationen “Skogsvårdslagslagstiftningen – Gällande regler 1 januari 2012”, från Skogsstyrelsen, står följande: “Normalt är åtgärder utöver föreskrifternas krav både företagsekonomiskt och samhällsekonomiskt motiverade.”

Om en åtgärd ska vara företagsekonomiskt och/eller samhällsekonomiskt motiverad så måste den vara motiverad med hänsyn till ränta, intäkter och kostnader. Paragraf 10 i Skogsvårdslagen har dock visats vara ekonomiskt omotiverad, såväl i Sverige som i Finland. I bägge dessa länder har det i forskningsrapporter och vetenskapliga artiklar visats att det vanligen, i samband med hyggesfritt skogsbruk, är rationellt att låta virkesförrådet ligga på en nivå långt under den nivå om krävs enligt ovanstående paragraf.

Regionchef Staffan Norin vid Skogsstyrelsen, skrev (23/8) att “användandet av hyggesfria metoder bör öka”. Jag är överens med Norin på denna avgörande punkt. Vi måste därför ha paragrafer som gör det rationellt för skogsägarna att bedriva hyggesfritt skogsbruk. Paragraf 10 måste alltså bort från skogsvårdslagen. Med höga och logiskt omotiverade virkesförrådskrav blir det ju oftast mest rationellt för skogsägaren att slutavverka.

Utan paragraf 10 blir hyggesfritt skogsbruk ofta lönsammare än kalhyggesbruk. Vi kan samtidigt få såväl bättre miljö (utan hyggen) och bättre ekonomi! Norin hävdade emellertid att nuvarande regler inte hindrar “ansvarsfulla hyggesfria metoder”. Detta stämmer inte med vad som står i Skogsstyrelsens egen rapport från 2008 om vi med “ansvarsfull” även menar “produktionsekonomiskt rationell”. Norin skrev att jag “drar för stora växlar” på denna rapport från Skogsstyrelsen.

Varför lyfte jag fram just den rapporten?

1. Rapportens författare är en skicklig forskare. (Jag var reserv i betygsnämnden vid Wikströms lyckade doktorsdisputation och har grundligt studerat hans forskningskompetens.)
2. Rapportens beräkningar grundas på de tillväxtfunktioner som tagits fram av ledande skogsproduktionsforskare; professor Björn Elfving och docent Ulf Söderberg.
3. Rapportens slutsatser stämmer väl med två vetenskapliga artiklar som grundas på funktioner framtagna i Finland. I Finland visade det sig att kontinuerligt skogsbruk ofta är lönsammare än kalhyggesbruk och att optimala virkesförråd är betydligt lägre än kraven i paragraf 10. I Finland ändras nu skogsvårdslagen med hänsyn till detta.
4. Jag har själv forskat och undervisat inom detta område. Även jag har publicerat artiklar om kontinuerligt skogsbruk och räknat ut att optimala virkesförråd ofta är låga.

Om Skogsstyrelsen i Sverige verkligen menar att “användningen av hyggesfria metoder bör öka”, måste detta göras rationellt för skogsägarna. Paragraf 10 måste bort. Man ska uppmuntra och inte straffa skogsägare som arbetar så, exempelvis Harald Holmberg. Skogsstyrelsens uppgift är att verka för att de skogspolitiska målen nås.

Gör det.

Peter Lohmander

professor i skoglig företagsekonomi med inriktning mot ekonomisk optimering, SLU